

بسم الله الرحمن الرحيم
السلام عليك يا اباصالح المهدي ادركني
دفتر چه نيمه شعبان ۱۴۰۳ (دفتر سوم)

فهرست

- ۲..... زلال بندگی (اعمال شب نیمه شعبان)
- ۳..... امام زمان علیه السلام کیست؟ (۳)
- ۶..... وظایف منتظران (۳)
- ۸..... چگونگی یاری امام زمان علیه السلام
- ۱۰..... سوالات آشنایی (۳)
- ۱۰..... سوال: شرایط ظهور حضرت امام زمان علیه السلام چیست؟
- ۱۱..... معرفی کتاب
- ۱۲..... معارف مهدویت علیه السلام (۱)
- ۱۲..... نواب اربعه
- ۱۳..... ادعیه مهدوی علیه السلام (۲)
- ۱۴..... راه رسیدن به امام زمان علیه السلام (۱)
- ۱۶..... مسابقه مهدوی علیه السلام

زال بندگی (اعمال شب نیمه شعبان)

شب نیمه شعبان یکی از برترین شب‌های سال است. امام محمد باقر (علیه السلام) درباره فضیلت این شب می‌فرمایند: «این شب برترین شب بعد از شب قدر است» [اقبال الاعمال، ج ۳، ص ۲۱۵]. برای همین منظور، اعمال عبادی بسیاری در روایات و سیره معصومین (علیهم السلام) سفارش شده است که به مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌شود:

- احیا گرفتن به نماز و استغفار
 - زیارت امام حسین (علیه السلام) و کمترین حد زیارت آن حضرت این است که بگوید: «السَّلامُ عَلَیْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ»
 - خواندن دعایی که به منزله زیارت امام زمان (علیه السلام) است: (اللَّهُمَّ بِحَقِّ لَيْلَتِنَا هَذِهِ وَمَوْلُودِهَا ...)
 - خواندن دعای حضرت رسول (صلی الله علیه و آله) در نیمه شعبان: (اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ...) هر یک از ذکرهای «سبحان الله»، «الحمد لله»، «الله اکبر» و «لا اله الا الله» را صد مرتبه بگوید.
 - خواندن دعای کمیل
 - خواندن نماز جناب جعفر طیار ؛
 - خواندن صلوات هر روز ماه شعبان که در وقت زوال وارد شده.
 - خواندن دعای مخصوص نیمه شعبان (الْهَى تَعَرَّضَ لَكَ فِي هَذَا اللَّيْلِ...)
 - خواندن نمازهای مخصوص این شب
- البته برای این شب اذکار و دعاها و نمازهای دیگری هم ذکر شده است که می‌توانید به مفاتیح الجنان مراجعه نمایید.

امام زمان علیه السلام کیست؟ (۳)

امام زمان، حضرت حجت بن الحسن المهدی علیه السلام دوازدهمین پیشوای شیعیان و آخرین حجت الهی بر روی زمین است. آن حضرت در سحرگاه نیمه شعبان سال ۲۵۵ق در شهر سامرا دیده به جهان گشودند. پدر ایشان امام حسن عسکری علیه السلام یازدهمین امام شیعیان هستند و ایشان یگانه فرزند امام عسکری علیه السلام می باشند. مادر گرامی آن حضرت شاهزاده‌ای رومی به نام «نرجس خاتون» علیها السلام است که از طرف پدر، نوه قیصر روم شرقی و از طرف مادر از نوادگان شمعون الصفا، وصی حضرت عیسی علیه السلام بوده است. نام اصلی امام زمان «محمد» و کنیه مبارکشان «ابوالقاسم» است. پیامبر اکرم نیز به این موضوع اشاره کرده و این بشارت را داده بودند و دوازده معصوم را به عنوان اوصیای خاتم الانبیاء معرفی فرمودند و آخرین وصی را هم نام و هم کنیه خویش دانستند. در منابع شیعه بیش از ۷۰ لقب برای ایشان ذکر شده که القاب معروف ایشان صاحب الزمان، حجت، قائم، بقیة الله، منتظر، خاتم الاوصیاء، صاحب الامر و خلف صالح و مشهورترین لقب آن حضرت «مهدی» علیه السلام است.

در بیان پیامبر اکرم و ائمه اطهار، بشارت داده شده بود که مهدی موعود علیه السلام فرزند امام عسکری علیه السلام است. لذا عباسیان امام یازدهم را به سامرا احضار کرده و زندگی ایشان را به شدت تحت کنترل قرار داده بودند؛ از این رو تولد امام زمان علیه السلام مخفیانه و معجزه‌آسا صورت گرفت و بنا بر روایات، از جهت تولد به حضرت ابراهیم علیه السلام و حضرت موسی علیه السلام شباهت داشتند. در تمام دوران بارداری هیچ نشانه‌ای در مادر ایشان آشکار نبود؛ همان گونه که مادر حضرت ابراهیم و حضرت موسی نیز چنین بودند. ولادتشان نیز مخفیانه صورت گرفت و همان گونه که این دو پیامبر الهی تحت شدیدترین تدابیر امنیتی فرعونیان و نمرودیان، به اراده الهی به سلامت در کنار کاخ فرعون و نمرود متولد شدند، حضرت مهدی علیه السلام نیز در حالی که مأموران خلیفه عباسی تمام وقایع خانه پدر

بزرگوارشان را زیر نظر داشتند، در کمال امنیت و بدون آن که دشمنان متوجه بشوند، متولد شدند.

پس از ولادت نیز حضرت حجت علیه السلام زندگی پنهانی داشتند و از دیده‌ها مخفی بودند و امام عسکری علیه السلام فرزند گرامی‌شان را تنها در برخی از موقعیت‌های مناسب، آن هم فقط به عده‌ای از خواص شیعیان خود نشان می‌دادند و ایشان را به عنوان جانشین و امام بعد از خود معرفی می‌کردند.

یکی از کسانی که آن حضرت را در نوزادی زیارت کرده است، فردی از اهالی فارس به نام «ضوء بن علی عجللی» است که به عشق خدمت به امام عسکری علیه السلام به سامرا می‌آید و مدتی را در ملازمت آن حضرت بوده است. او در ضمن حکایتی می‌گوید: «امام عسکری علیه السلام نوزادی را به من نشان دادند که زیبا و سپیدروی بود و رشته موئی سبز رنگ - نه سیاه - از بالای سینه تا ناف مبارکش روئیده بود و به من فرمودند: «این نوزاد امام من بعد از شماست» (کافی، ج ۱، ص ۳۲۹)

فرد دیگری که آن حضرت را در حال کودکی‌شان زیارت کرده است، «یعقوب بن منقوش» است. او می‌گوید: «به محضر امام حسن عسکری علیه السلام وارد شدم. در حیاط بر سکویی نشسته بودند و سمت راست‌شان اتاقی قرار داشت که پرده‌ای آن را پوشانده بود. عرض کردم: «ای آقای من! صاحب امر امامت، بعد از شما چه کسی خواهد بود؟» فرمودند: «پرده را کنار بزن» پرده را کنار زدم؛ کودکی بیرون آمد به قامت پنج وجب که به نظر می‌آمد هشت الی ده ساله بود؛ با پیشانی‌ای نورانی، چهره‌ای سپید، چشمانی درخشان، کف دستانی ستبر و زانوانی نیرومند، در گونه راستش خالی و در جلوی سرش گیسوانی بود. جلو آمد و بر زانوی پدر گرامی‌اش نشست؛ امام عسکری علیه السلام رو به من کردند و فرمودند: «این است صاحب امر شما»

آن گاه حضرت مهدی علیه السلام برخاستند که بروند. امام عسکری علیه السلام فرمودند: «فرزندم، تا زمانی معین شده به داخل برو» آن حضرت وارد اتاق گردیدند و من مشغول نظاره

ایشان بودم. سپس امام عسکری (علیه السلام) فرمودند: «ای یعقوب، بنگر چه کسی در داخل اتاق است؟» من داخل شدم ولی کسی را ندیدم.» (کمال الدین، ج ۲، ص ۴۳۷)

وظایف منتظران (۳)

همان طور که در شماره قبلی دفترچه اشاره شد،^۱ شیعیان در هر دورانی نسبت به حجت خدا در آن دوران وظایف و تکالیفی دارند که هر کس این تکالیف را رعایت کند، به مسیر حق راه یافته و تمام امور دنیا و آخرتش به بهترین وجه سامان می‌یابد و این وظایف در دوران غیبت امام از گردن شیعیان ساقط نشده و بلکه مضاعف و دوجندان می‌گردد؛ چون خود را مدیون الطاف امام می‌دانند، چرا که امام در دوران غیبت، از رسیدگی به امور شیعیان کوتاهی ندارند، امام مهدی (علیه السلام) می‌فرمایند: «إِنَّا غَيْرُ مُهْمَلِينَ لِمُرَاعَاتِكُمْ، وَ لَا نَاسِينَ لِدِكْرِكُمْ؛ ما در رعایت حال شما کوتاهی نمی‌کنیم و شما را فراموش نمی‌کنیم».^۲ در شماره قبل به سه مورد از این وظایف اشاره کردیم و در این شماره به دو مورد دیگر اشاره خواهیم کرد:

۴. همواره به یاد حضرت بودن

اگر کسی به حقیقت منتظر محبوب خود باشد، پیوسته در اندیشه او خواهد بود. منتظر واقعی، تلاش می‌کند در همه حال، به یاد آن بزرگوار باشد و با یاد آن عزیز، دل و جان خود را زنده نگه دارد و اعمال خود را از انحراف و کجی‌ها حفظ کند. یاد آن حضرت با خواندن دعا‌های مرتبط با آن بزرگوار، مطالعه درباره آن حجت الهی، توسل به آن جبل متین خداوند، صدقه دادن برای سلامتی آن عزیز جان، انجام دادن خیرات به نیابت از آن ذخیره الهی، دعا کردن برای تعجیل فرج آن بقیه خدا در زمین، ندبه کردن در فراق آن وجه خدا و تجدید پیمان در یاری حضرتش ارواحنا فداه و ... تحقق می‌یابد. یاد امام زمان (علیه السلام) دو سویه است یعنی اینکه محب و منتظر تا از ایشان یاد می‌کند، حضرت نیز

۱- جهت مطالعه شماره‌های قبلی دفترچه به پایگاه اینترنتی مؤسسه خیریه نیک‌گستر وصال به آدرس «vesalingo.ir» و مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت فدک سبز طوس به آدرس «fadakesabz.ir» مراجعه فرمایید.

۲- احتجاج طبرسی، ج ۲، ص ۴۹۵.

از او یاد می‌نمایند: «فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ؛ پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم»^۳. یاد حضرت زمینه‌ای برای سنخیت ایجاد کردن بین محب و محبوب است و منتظر سعی می‌کند تا در حرکت رو به کمال خود، بین خود و امام خویش سنخیت ایجاد کند و اعمال، رفتار، اخلاق و ... خود را به او شبیه سازد.

۵. تلاش برای خودسازی

در شماره قبل اشاره کردیم که بالاترین و بهترین نوع بندگی و مهم‌ترین وظیفه شیعیان در این دوران انتظار فرج و تلاش برای فراهم شدن هر چه بیشتر زمینه‌های این امر مبارک است. اولین قدم در انتظار حقیقی و روشن‌ترین مصداق تلاش برای فراهم کردن پاکی و طهارت است که با ظهور جلوه‌های «خودسازی» فراهم می‌گردد. چرا که مانع اصلی تأخیر این امر مبارک عدم طهارت و آمادگی‌های لازم در جامعه انسانی است و اینها هم ناشی از ظلمت‌ها و هواپرستی‌ها و اخلاق و اعمال ناپسند است. اساساً یکی از اصلی‌ترین نشانه‌های انتظار صحیح و حقیقی آن است که انسان را به خودسازی وادار می‌کند. زیرا چطور ممکن است انسان آلوده و ناپاک باشد، اما در عین حال حقیقتاً هم منتظر و آرزومند انقلابی باشد که هدفش ریشه‌کن کردن آلودگی‌ها و ناپاکی‌هاست؟! من اگر فاسد و آلوده هستم چگونه می‌توانم آرزومند بر پا شدن نظامی باشم که فاسدها و آلوده‌ها را طرد می‌کند و کنار می‌گذارد؟!

امام صادق (علیه السلام) در روایتی می‌فرماید: «هر کس مشتاق است که از یاران قائم ما باشد، باید منتظر ظهور او باشد و پرهیزکاری پیشه سازد و دارای اخلاق نیکو باشد و بدین گونه انتظار آن روز را کشد. چنین کسی اگر پیش از ظهور بمیرد، اجر او مانند کسی است که زمان ظهور آن حضرت را درک کرده است. پس (در تقوا و اخلاق نیکو) بکوشید و منتظر باشید (و این حالت) گوارا باد بر شما ای گروه رحمت شده»^۴.

۳- بقره، ۱۵۲.

۴- بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۱۴۰.

چگونگی یاری امام زمان (علیه السلام)

هدف از بعثت انبیای الهی، رشد عقلانی مردم و شکوفایی صفات نیکوی انسانی برای بندگی خدای تعالی و رسیدن به کمال است. قرآن کریم پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) را به عنوان آخرین پیامبر و دین او یعنی اسلام را به عنوان آخرین دین الهی که کامل‌ترین و کامل‌کننده سایر ادیان الهی است به جامعه معرفی می‌فرماید. ایمان به رسولان الهی و کتاب‌های آسمانی از پایه‌های اصلی اسلام و ایمان فرد مسلمان است.

وجود نازنین خاتم الانبیا (صلی الله علیه و آله) از همان ابتدای رسالت با معرفی حضرت علی (علیه السلام) به عنوان وصی و جانشین بعد از خود، این انتخاب را از جانب خدا دانسته و در طول مدت حیات بابرکت خویش در مکان‌ها، زمان‌ها و موارد مختلفی به این نکته اشاره کرده‌اند که جانشینان بعد از من دوازده نفر هستند و نام یک یک آنان را بیان فرمودند. این اسامی با نام امام علی (علیه السلام) شروع شده و به حضرت مهدی (علیه السلام) ختم می‌گردد.

شناختن نام این اولیای الهی به تنهایی کافی نیست و هر فرد مومن وظیفه دارد با فرمایشات، سبک زندگی و سیره اولیای دین خود آشنا شود و فطرت حقیقت طلب و کمال‌جوی خویش را در این مسیر قرار دهد. در کلام معصومین (علیهم السلام) بر این بسیار تاکید شده تا آنجا که نبی مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله) فرموده‌اند: «اگر کسی بمیرد و امام زمان خود را شناسد به مرگ جاهلیت از دنیا رفته است.»^۵ شناخت راه، منش، مرام، سبک، سیره، کمالات نفسانی و اخلاقی و ... امام، قلب‌ها را به سوی ولی خدا متمایل نموده و آنها را مستعد پذیرش حق و دعوت به راه مستقیم الهی می‌نماید.

همچنین در سیره عملی و روایات نبوی و اهل بیت عصمت (علیهم السلام)، وجود مبارک حضرت مهدی (علیه السلام) به عنوان امام زنده‌ای یاد شده است که از نظرها غائب هستند. رسول مکرم

^۵ - کمال الدین، ج ۲، ص ۴۰۹.

اسلام صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌فرمایند: «مهدی از فرزندان من است، اسمش، اسم من است و کنیه‌اش کنیه من، شبیه‌ترین مردم به من است خَلَقًا و خُلُقًا، برای او غیبتی است و یک حیرتی که مردم امت من به گمراهی می‌افتند، سپس مانند خورشید فروزان می‌آید، و زمین را پر از عدل و داد می‌کند، همچنان که از ظلم و جور پر شده بود.»^۶

امام عصر علیه السلام، حجت و خلیفه الهی بر روی زمین هستند و به واسطه وجود ایشان است که خدای تعالی زمین و اهل آن را حفظ می‌کند. در آیات و روایات بر این امر تاکید فراوانی شده است. قرآن کریم در آیه ۳۳ سوره انفال خطاب به پیامبر اکرم می‌فرماید: «وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ؛ ای پیامبر! ما مردم را عذاب نمی‌کنیم تا زمانی که تو در بین آنها هستی.» وجود مبارک رسول الله در میان مردم باعث شده بود که عذاب از مردم دور شود. همچنین اگر حجت خدا بر روی زمین وجود نداشته باشد زمین زیر و رو شده و به تعبیر روایت اهل خود را فرو خواهد بُرد.^۷

بنابراین مومن وجود خودش را در مدیون امام می‌بیند و می‌داند که حیات او به برکت وجود مبارک امام است پس سعی می‌کند خودش را شبیه به ولی نعمت خود نماید. اصلاح نفس و بعد از آن یاری حجت خدا را سرلوحه برنامه‌های خود قرار می‌دهد و از زمانی که نیت کند و شروع به کار نماید و در تمام طول مسیر کمال خود با وجود تمام مشکلات و سختی‌ها، حضرت را ناظر و حاضر بر اعمالش می‌بیند و یاری‌های امام بر خودش را می‌یابد، در همین رابطه امام مهدی علیه السلام می‌فرماید: «ما در رعایت حال شما کوتاهی نمی‌کنیم و شما را فراموش نمی‌کنیم»^۸. پس وظیفه هر شخص نیست که امام و ولی نعمت خود را که با شفقت و مهربانی با او رفتار می‌کند در حد توان یاری نماید.

^۶ - کمال الدین، ج ۱، ص ۲۷۸.

^۷ - الکافی، ج ۱، ص ۱۷۹.

^۸ - الإحتجاج طبرسی، ج ۲، ص ۴۹۷.

سوالات آشنایی (۳)

سوال: شرایط ظهور حضرت امام زمان (علیه السلام) چیست ؟
پاسخ :

آنچه از روایات برداشت می شود، دو شرط کلی و اساسی است:

۱- آمادگی فکری و قلبی مردم دنیا، به طوری که همه ی آنها احساس کنند فقط حکومت حضرت ولی عصر (علیه السلام) است که آنها را به سعادت و آرامش و خوشبختی می رساند و فقط آن حضرت و حکومت او را بخواهند و با آغوش باز و از روی کمال میل از او استقبال نمایند. و خود را برای این معنا آماده نموده و دست طلب جدی بگشایند.

۲- احساس ظلم و ستم و به تنگ آمدن از ناراحتی به طوری که از این ظلم و ستم خسته شوند و دیگر حاضر نباشند زیر بار این ظلم ها زندگی را ادامه دهند. در نتیجه به استقبال حکومت امام عصر (علیه السلام) بروند، و این را به صورت یک خواهش و مسئلت عمومی از درگاه خدای سرمدی در آورند.

ولی اگر مردم ظلم را احساس کنند ولی رشد فکری برای از بین بردن ظلم نداشته باشند، مانند زمان خلفای بنی عباس که با تلقین فلسفه یونان مردم را به جبر معتقد کرده بودند، ظلم را می دیدند ولی به خاطر نداشتن رشد فکری و یونان زدگی می گفتند: "خدا برای قدرتمندان قدرت را مقدر نموده و سرگذشت ما هم ضعف و بیچارگی بوده است."

یا اینکه رشد فکری داشته باشند ولی ظلم را احساس نکنند و ارزش حکومت جهانی را درک ننمایند. در این صورت حضرت ولی عصر (علیه السلام) هم ظاهر نمی شود، چون از آن حضرت استقبال نخواهد شد؛ به این دلیل که اگر ظاهر شوند یا باید همه را بکشند که آن حضرت برای قتل و عام نیامده است و یا باید به همان وضع با مردم بسازد، که این هم خلاف مقصود از ظهور آن بزرگوار می باشد.

لذا بر ماست که برای تشریف فرمایی حضرت ولی عصر (علیه السلام) خود را آماده نموده و برای ظهورشان بسیار دعا کنیم.

پرسش و پاسخ مهدوی

نویسنده: علی شعبی ناشر: کتاب جمکران - ۱۴۰۱

این کتاب به صورت پرسش و پاسخ و با تصاویر جذاب، کودکان و نوجوانان را با زندگی امام زمان علیه السلام و آینده ظهور ایشان آشنا می کند و داستان بعضی از تشرفات به خدمت ایشان را نقل می کند. پاسخ های این کتاب غالباً از احادیث مشهوری گرفته شده که در رابطه با زندگانی آن حضرت در کتاب های شیعه آمده است.

فریادرس

نویسنده: حسن محمودی ناشر: کتاب جمکران - ۱۴۰۲

این کتاب که برای رده سنی نوجوانان نگاشته شده، به الطاف و عنایات حضرت حجت علیه السلام اختصاص دارد که شامل حال ارادتمندان آستان مقدس شان در جای جای عالم هستی شده است. این کتاب شامل هفت داستان به عناوین ذیل است:

- ۱- قرب غریب ۲- قول مردانه ۳- یار پنهان ۴- اسماعیل غافل ۵- عطر حضور ۶- سفر نجات بخش ۷- سلطان آسمان

دانشنامه امام مهدی علیه السلام بر پایه قرآن، حدیث و تاریخ

نویسنده: محمدمهدی ری شهری ناشر: موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث - ۱۳۹۳

دانشنامه امام مهدی علیه السلام شامل یک درآمد در ۱۲ محور و چهارده بخش در ۷۰ فصل است و در آن مسائل مرتبط با حضرت مهدی علیه السلام و موضوع مهدویت، با تکیه بر آیات، احادیث و تاریخ بررسی می شود.

معارف مهدویت (۱)

نواب اربعه

پس از ولادت باسعادت آخرین وصی رسول مکرم اسلام ﷺ، حضرت امام مهدی (علیه السلام)، دلایل مختلفی از جمله ترس از جان ولی خدا، آماده نبودن و عدم پذیرش جامعه و ... سبب گشت آخرین حجت الهی از دیده‌ها پنهان شوند. غیبت حضرتشان به دو دوره غیبت صغری و کبری تقسیم می‌شود. در طول مدت غیبت صغری که حدود ۷۰ سال به طول انجامید، امام عصر (علیه السلام) از طریق چهار نائب خود که به «نواب اربعه» معروف هستند با مردم و شیعیان در ارتباط بودند.

عثمان بن سعید عمروی ۶ سال، محمد بن عثمان بن سعید ۴۰ سال، حسین بن روح نوبختی ۲۱ سال و علی بن محمد سمری ۳ سال نیابت امام را بر عهده داشتند. نایبان خاص امام، فعالیت‌ها و اقداماتی را با نظر و اجازه حضرتشان انجام می‌دادند که در نشر معارف شیعی و مهدوی و همچنین حفظ جان شیعیان بسیار تاثیرگذار بود. مخفی نگه داشتن فعالیت‌ها به دلیل جو خفقان و ناامنی جانی در حکومت عباسیان، مبارزه با کسانی که درباره ائمه (علیهم السلام) غلو می‌کردند، از بین بردن تردیدها درباره حضرت مهدی (علیه السلام)، سازماندهی و کلا، پنهان نگاه داشتن مکان و مشخصات امام، پاسخگویی به پرسش‌های فقهی و اعتقادی از مهمترین فعالیت‌های نواب اربعه امام بوده است. ساماندهی شبکه و کالتی که به دست نایبان خاص امام رسیده بود، در رسیدگی به امور شیعیان بسیار تاثیرگذار بود. آنها نامه‌ها و سوالات مردم را به دست نواب خاص می‌رساندند و پس از دریافت جواب به شهر و دیار خود بازگشته و مردم را از نظرات امام زمانشان آگاه می‌کردند.

فعالیت مهم دیگر نایبان خاص، دریافت وجوهاتی بود که از اقصای نقاط بلاد اسلامی به دستشان می‌رسید و با اجازه و نظر امام از آن به نفع شیعیان و جامعه اسلام استفاده می‌نمودند.

امام زمان (علیه السلام) در نامه‌ای که به علی بن محمد سمری نوشتند، او را آخرین نائب خود خوانده و از او خواستند که بعد از خود کسی را به عنوان نیابت خاص معرفی نکند زیرا که به اذن الهی، دوران غیبت کبری و طولانی مدت حضرتشان آغاز شده است.

ادعیه مهدوی (علیه السلام) (۲)

یکی از وظایف شیعیان و بلکه دوستداران عدالت و آزادی، دعا برای فرج منجی بشریت است. او که با آمدنش جهان را سراسر عدل و احسان خواهد نمود. در کتاب‌های دعا و از زبان مبارک معصومین (علیهم السلام) دعا‌های مختلفی در این زمینه وارد شده که یکی از مشهورترین آنها «دعای فرج» است. دعایی که حضرت مهدی (علیه السلام) آن را به مردی زندانی آموختند و او پس از خواندن این دعا از حبس رهایی یافت و برای هر گشایشی خوب است و می‌شود در همه زمان‌ها از آن بهره برد و استفاده کرد. متن دعا چنین است:

اللَّهُمَّ عَظَمَ الْبَلَاءُ وَ بَرَحَ الْخَفَاءُ وَ انْكَشَفَ الْغُظَاءُ وَ انْقَطَعَ الرَّجَاءُ وَ صَاقَتْ
الْأَرْضُ وَ مُنِعَتِ السَّمَاءُ وَ أَنْتَ الْمُسْتَعَانُ وَ إِلَيْكَ الْمُسْتَكِي وَ عَلَيْكَ الْمُعَوَّلُ
فِي الشَّدَّةِ وَ الرَّخَاءِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أُولِي الْأَمْرِ الَّذِينَ قَرَضْتَ
عَلَيْنَا طَاعَتَهُمْ وَ عَرَفْتَنَا بِذَلِكَ مَنْزِلَتَهُمْ فَفَرِّجْ عَنَّا بِحَقِّهِمْ فَرَجاً عَاجِلاً قَرِيباً
كَلِمَحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ اكْفِيَانِي فَإِنِّكُمَا
كَافِيَايَ وَ انْصُرَانِي فَإِنِّكُمَا نَاصِرَايَ يَا مَوْلَانَا يَا صَاحِبَ الرِّمَانِ الْأَمَانَ الْأَمَانَ
الْأَمَانَ الْعَوْتُ الْعَوْتُ الْعَوْتُ أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي السَّاعَةُ السَّاعَةُ السَّاعَةُ
الْعَجَلُ الْعَجَلُ الْعَجَلُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ.

[مصباح کفعمی، ص ۱۷۶]

راه رسیدن به امام زمان (علیه السلام) (۱)

راه رسیدن به امام زمان (علیه السلام) چیزی جز «تقوای الهی» نیست. چرا که آن حضرت در بالاترین مراتب طهارت و کمال قرار دارند و طاهرترین مخلوق خداوند هستند و برای رسیدن به طاهر، راهی جز طاهر شدن وجود ندارد. برای طاهر شدن هم راهی جز تقوا وجود ندارد.

واژه «تقوا» به لحاظ لغوی به معنای «خود نگه‌داری و اجتناب» است و منظور از آن «نگه داشتن خود از هر چیزی که موجب آلودگی و پلیدی شده و ظلمت روح را به دنبال دارد و اجتناب از آنچه که موجب نافرمانی الهی شده و خشم و عذاب او را به دنبال خواهد داشت» است. به وسیله تقوا انسان به تدریج طهارت و نورانیت کسب می‌کند و با استمرار بر تقوا این طهارت و نورانیت را حفظ و مراقبت کرده و آن را تقویت می‌کند. بنابراین هر چه تقوای بنده‌ای بیشتر بشود، به همان میزان به خدا و اولیاء الهی مقرب‌تر می‌گردد. مصادیق تقوا در آیات الهی و روایات معصومین (علیهم السلام) بسیار زیاد است که به برخی از آنان اشاره می‌شود:

۱- لقمه حلال

از مهمترین رعایت‌هایی که در مراحل ابتدائی خودسازی و حرکت در کسب نورانیت و طهارت معنوی و نزدیک شدن به امام زمان (علیه السلام) بسیار تأثیرگذار است، تقوای در طعام و مراقبت در خورد و خوراک است. انسان موحد برای رسیدن به امام زمان (علیه السلام) به حلال و پاکیزه بودن لقمه‌اش بسیار دقت دارد. تا زمانی که خوراک انسان حلال و پاکیزه نباشد، اصلاً کسب طهارت و نورانیت و نزدیک شدن به امام زمان (علیه السلام) معنا ندارد و پاکیزه نبودن لقمه باعث می‌شود که بقیه اعمال نیکو هم بی‌فایده و بی‌ثمر باشند.

بنابراین محبی که عشق به امام زمان (علیه السلام) را در دل دارد و دوست دارد به آن حضرت نزدیک شود، در طهارت رزق و پاکیزگی لقمه خود تلاش می‌نماید و این از رعایت‌های مهم او به‌شمار می‌رود. اگر شغلش تجارت است، در تجارت و کسبش احکام الهی را

رعایت کند و تنها در چهارچوبی که دین اجازه داده است، تجارت نماید. اگر کارمند و حقوق بگیر است، تلاش کند تا مسئولیت‌هایی که بر عهده او است را به بهترین وجه انجام دهد و در انجام وظایفش کوتاهی نداشته باشد. همچنین باید حقوق و واجبات مالی‌ای که بر گردنش است را ادا کند تا اموالش طاهر باشد.

در آیات و روایات بر این معنا بسیار تاکید شده که به چند مورد اشاره می‌شود:

- در روایت نبوی ﷺ آمده است که «انسانی که یک لقمه حرام بخورد، تا چهل روز نمازش قبول نمی‌شود و دعایش مستجاب نمی‌شود.»^۹
- همچنین فرمودند: «عبادت کسی که حرام‌خواری می‌کند مانند ساختمانی است که بر روی شنزاری روان بنا شده باشد.»^{۱۰}

• در روایت دیگری چنین آمده است: «لقمه حرام، ایمان را از انسان سلب می‌کند.»

- حضرت امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) بارها می‌فرمود: «کسی که مال مؤمنی را به حرام بخورد، او از دوستان ما نیست.»^{۱۱}

- و امام حسین (علیه السلام) در روز عاشورا خطاب به کوفیانی که به ایشان نامه نوشته بودند و در سپاه دشمن حضور داشتند، فرمودند: «علت این که سخنان و نصایح من در قلب‌های شما اثر نمی‌کند این است که شکم‌هایتان از حرام پر شده است.»^{۱۲}

^۹ - بحارالانوار، ج ۶۶، ص ۳۱۳، ح ۷.

^{۱۰} - بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۵۸.

^{۱۱} - بحارالانوار، ج ۱۰۴، ص ۲۹۶، ح ۱۷.

^{۱۲} - مقتل الحسین خوارزمی، ج ۲، ص ۶ - ۸؛ بحارالانوار، ج ۴۵، ص ۸ - ۱۰.

۱- کدام یک از موارد زیر جزو اعمال شب نیمه شعبان است؟

(الف) احیاء گرفتن به نماز و استغفار - دعای کمیل

(ب) زیارت امام حسین علیه السلام - نماز جعفر طیار؛

(ج) دعای حضرت رسول صلی الله علیه و آله - دعای مخصوص نیمه شعبان (د) همه موارد

۲- کدام یک از القاب امام زمان علیه السلام است؟

(الف) حجت، قائم، بقیه الله (ب) منتظر، خاتم الاوصیاء، صاحب الامر

(ج) خلف صالح، مهدی علیه السلام (د) همه موارد

۳- امام مهدی علیه السلام درباره رسیدگی به امور شیعیان نشان چه می فرمایند؟

(الف) إِنَّا غَيْرُ مُهْمِلِينَ لِمُرَاعَاتِكُمْ، وَ لَا نَاسِينَ لِدِكْرِكُمْ.

(ب) ما در رعایت حال شما کوتاهی نمی کنیم و شما را فراموش نمی کنیم.

(ج) هر کس مشتاق است که از یاران ما باشد، باید منتظر ظهور باشد.

(د) موارد الف و ب صحیح است.

۴- دو مورد از وظایف شیعیان که در دفترچه آمده کدام است؟

(الف) همواره به یاد حضرت بودن - تلاش برای خودسازی

(ب) صدقه دادن (ج) دعا کردن - صلوات فرستادن (د) نماز خواندن

۵- هدف از بعثت انبیای الهی چیست؟

(الف) ایمان به کتاب های آسمانی و تعیین جانشین

(ب) به مردم یاد بدهند که چگونه نماز بخوانند و روزه بگیرند

(ج) رشد عقلانی مردم و شکوفایی صفات نیکوی انسانی برای بندگی خدای تعالی و

رسیدن به کمال (د) دیندار کردن مردم جامعه

۶- این کلام از کیست؟ «اگر کسی بمیرد و امام زمان خود را شناسد به مرگ جاهلیت

از دنیا رفته است».

(الف) امام علی علیه السلام (ب) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله (ج) امام صادق علیه السلام (د) امام خمینی مد ظله العالی

۷- دو شرط از شرایط ظهور امام زمان (علیه السلام) را نام ببرید؟

الف) آمادگی فکری و قلبی مردم دنیا (ب) احساس ظلم و ستم و به تنگ آمدن از ناراحتی

ج) زلزله‌های شدید به صورتی که همه بترسند (د) موارد الف و ب صحیح است

۸- غیبت صغری چند سال طول کشید و امام زمان (علیه السلام) چگونه با شیعیان در ارتباط بودند؟

الف) ۳۷ سال و به وسیله کاتبان وحی (ب) حدود ۷۰ سال و به وسیله نواب اربعه

ج) ۱۵۰ سال و به وسیله مراجع تقلید (د) ۶۵۰ سال و به وسیله علمای دینی

۹- کدام یک جزو مهمترین فعالیت‌های نواب اربعه نیست؟

الف) مخفی نگه داشتن فعالیت‌ها، مبارزه با کسانی که درباره ائمه (علیهم السلام) غلو می‌کردند

ب) از بین بردن تردیدها درباره حضرت مهدی (علیه السلام) سازمندی و کلا

ج) تشکیل کاروان برای زیارت و دیدار امام زمان (علیه السلام)

د) پنهان نگاه داشتن مکان و مشخصات امام، پاسخگویی به پرسش‌های فقهی و اعتقادی

۱۰- راه رسیدن به امام زمان (علیه السلام) چیست؟

الف) تقوای الهی (ب) آگاهی سیاسی (ج) فعالیت اجتماعی (ب) فقط نماز خواندن

۱۱- یکی از مصادیق تقوای الهی - که در دفترچه آمده - کدام است؟

الف) نماز شب (ب) کمک به نیازمندان (ج) لقمه حلال (د) گوش دادن به سخنرانی

۱۲- حدیث را کامل کنید: «عبادت کسی که می‌کند مانند ساختمانی است

که بر روی بنا شده باشد.»

الف) حرام‌خواری - آسفالت (ب) گناه - دریاچه (ج) فحاشی - شنزار

د) حرام‌خواری - شنزاری روان

۱۳- امام حسین (علیه السلام) علت اثر نداشتن سخنانشان در قلب کوفیان را چه چیزی بیان می‌کنند؟

الف) شکم‌هایتان از حرام پر شده ب) سرو صدای زیاد لشکریان ج) حواس‌پرتی د) روزه نگرفتن

۱۴- زمین در چه صورتی اهل خود را فرو می‌برد؟

الف) زلزله بیاید ب) رعد و برق وحشتناک ج) حجت خدا بر روی زمین وجود نداشته باشد د) گناهان مردم